

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

EOD technician/specialist, EstQF Level 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
EOD technician/specialist, EstQF Level 4	5

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work

Demineerija EOD2, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohtu ja plahvatusohtu tõrjumisega seotud tegevustel, leitud esemete ohutustaseme hindamisel ja määramisel ning ohutult esemeid teisaldada. Ta töötab üldjuhul juhendamisel, kuid lihtsamaid (korduvaid) tööülesandeid täidab iseseisvalt. Demineerija EOD2 töötab meeskonnas ning tema töö eeldab suhtlemist kolleegide ja ameti- ning eraisikutega.

Lisaks demineerija EOD2-le on ka demineerija EOD1, demineerija EOD3, pommitehnik EOD3+ ja demineerimisinstruktori kutsed. Demineerijate pädevus kasvab vastavalt IMAS (International Mine Action Standard, vt lisa 1 – kutsestandardis kasutatud lühendid) maatriksile.

Demineerija EOD1, tase 4 töö on abistada meeskonda pommiohu, lahingumoonaohtu ja plahvatusohtu tõrjumisega seotud tegevustel; ta töötab juhendamisel.

Demineerija EOD3, tase 5 töö on tuvastada plahvatusohtlikku lahingumoonat ning hinnata leitud esemete ohutustaset, teha ohutustamise protseduure ja hävitada igasugust lahingumoonat.

Pommitehnik EOD3+, tase 5 on spetsialist, kelle töö on kahjutustada plahvatusohtlikke esemeid, kasutada eritehnikaid ja -oskusi lõhkeseadeldiste ja teiste improviseeritud lõhkematerjalide käitlemisel (vedelikud raketimootorites, vaesestatud uraaniga (Depleted Uranium) täidetud lahingumoon jne).

Demineerimisinstruktor, tase 6 on spetsialist, kelle töö on juhendamine, demineerimisandmete analüüs ja teadmiste edasiandmine.

Demineerija töötab kõrgendatud ohuga töökeskkonnas. Tema töökeskkonda mõjutavad füüsilised, keemilised, füsioloogilised ja psühholoogilised tegurid. Töö toimub nii väli- kui sisetingimustes ja nõuab füüsilist pingutust. Töötaja peab olema teadlik tööga kaasnevatest tervise- ja keskkonnariskidest. Töö on vaimselt ja emotsionaalselt pingeline, eeldab töötamist ka öösiti, puhkepäevadel ja riigipühadel. Peamised ohud on plahvatustest ja kemikaalidest tulenevad vigastused, haigestumised ja töötraumad, võimalikud on mitmesugused bioloogiliste, keemiliste ning füüsiliste ja füüsiliste faktorite poolt tekitatud tervisekahjustused. Töötamisel on oluline täita tööohutuseeskirju ja kasutada isikukaitsevahendeid. Pommiohukonna kasutamine eeldab demineerijalt head füüsilist vormi.

Demineerija peamised töövahendid on kaitsevarustus, kaitsevahendid, lõhkematerjal, tulirelvad, erilaengud, metallidetektorid, pommirobot, sideseadmed, röntgeniapparaat, droon, abivahendid, pommikonteiner, mõõtevahendid.

Demineerija koolituse korraldamisel ja koolituskavade koostamisel lähtutakse rahvusvahelistest EOD (Explosive Ordnance Disposal) koolituspõhimõtetest ja ohutusreeglitust; sellest tulenevalt on kutse nimetuses ka akronüüm EOD.

A.2 Tasks

- A.2.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine
- A.2.2 Lõhketöö tegemine
- A.2.3 Pommiohu tõrjumine

A.2.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine
A.2.5 Plahvatusohu tõrjumine
A.3 Professional preparation
Demineerija EOD2-l on keskharidus, kutseoskused on omandatud demineerija õppekavale vastaval koolitusel ning praktilise töö käigus. Demineerija EOD2 on täitnud demineerija EOD1 tööülesandeid vähemalt ühe aasta.
A.4 Most common occupational titles
Demineerija.
A.5 Regulations governing profession
Töötamiseks Päästeametis on nõutav kutse vastavalt päästeteenistuse seadusele ja selle rakendusaktidele.
A.6 Relevant skills for the future
Oskus tegutseda keskkonnasäästlikult, mehitamata tehniliste vahendite kasutamise oskus, tehisintellekti kasutamise oskus.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation
Demineerija EOD2, tase 4, kutse moodustub üldoskustest ja kohustuslikest kompetentsidest. Kutse taotlemisel on nõutav nende kõigi tõendamine.
Hariduslikud nõuded
Kutse taotlemisel 1. Keskharidus 2. Kutseoskused on omandatud demineerija kutsestandardi nõuetele vastava õppekava tingimustele vastaval koolitusel 3. Omab demineerija EOD1, tase 4 kutsetunnistust 4. Kutse taotleja on täitnud demineerija EOD1 tööülesandeid vähemalt ühe aasta peale kutse omandamist
B.2 General skills of EOD technician/specialist, EstQF Level 4
1. Kasutab oma tegevuses enda ja teiste tervist säästvaid tööviise, isikukaitsevahendeid ning järgib ohutusnõudeid. 2. Mõtleb kaasa ja argumenteerib aruteludel, koosolekutel, töörühmades jm. 3. Kasutab oma töös digiseadmeid algtasemel (vt lisa 2 – digipädevuste enesehindamisskaala). 4. Kasutab enese suuliseks või kirjalikuks väljendamiseks eesti keelt keeleseaduse ja selle alusel kehtestatud nõuete kohaselt. 5. Kasutab oma valdkonnas kokkulepitud oskuskeele mõisteid ja termineid. 6. Kasutab oma töös ühte võõrkeelt (soovitavalt inglise keelt).

B.3 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.3.1 Töö planeerimine, korraldamine ja juhtimine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad: 1. Arvestab oma tegevuses valdkonna töökorralduse ja struktuuriga. 2. Valmistab ette vahendid ennetus- ja teavitustööks ning aitab läbi viia teavitus- ja ennetustööd vastavalt korraldustele.	
B.3.2 Lõhketöö tegemine	EstQF Level 4
Tegevusnäitajad	

1. Abistab lõhkamiskohas meeskonda lõhketöö ettevalmistamisel ja ohuala piiramisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; valmistab ette lõhkamisvahendid ja lõhkelaengud.
2. Abistab meeskonda pommiohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab vahetult pommiohu tõrjumisega tegelevat demineerijat ja abistab teda või vajadusel valmistab ise ette laenguid; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.
3. Abistab meeskonda lahingumoonu ohu tõrjumiseks tehtava lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; abistab demineerimistöö juhti laengute ettevalmistamisel või valmistab neid vastavalt demineerimistöö juhi korraldusele ise ette; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid; osaleb lõhkamiskoha järelkontrollis.
4. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumiseks tehtaval lõhketööl vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva ohu tõrjumisega seotud lõhketööga tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.
5. Abistab meeskonda eriotstarbelise lõhketöö tegemisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.

Teadmised

1. Plahvatuste tüübid ja parameetrid; plahvatuse mõju inimestele, rajatistele ja keskkonnale; plahvatuse mõju vähendamise moodused, kaitsemeetmed; signaalid lõhketööl; lõhketöö juhtimise protsess ja struktuur.

B.3.3 Pommiohu tõrjumine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad:

1. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele.
2. Pommikahtluse korral valmistab ette vajaliku varustuse.
3. Pommiähvarduse korral valmistab ette vajaliku varustuse; kontrollib objekti vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele.
4. Plahvatusjärgsel tööl valmistab ette vajaliku varustuse; osaleb plahvatusjärgsel tööl vastavalt korraldusele.

B.3.4 Lahingumoonu ohu tõrjumine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad

1. Käitleb laske- ja lahingumoonu ohutult oma pädevuse piires; identifitseerib enamlevinud laske- ja lahingumoonu.
2. Abistab meeskonda erivahendite ettevalmistamisel; teeb leitud lahingumoonu või selle otsimisega seotud esmatoimingud.
3. Abistab lõhkematerjalide ja lahingumoonaga saastatud ala ja selle ümbruse märgistamisel, arvestades ohtude eripäradega; valmistab saastatud ala ette puhastustöödeks, arvestades keskkonna eripära ja kasutades ettenähtud tehnikat ning varustust.
4. Abistab meeskonda lahingumoonast tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.

Teadmised

1. Laske- ja lahingumoonu liigid ja ehitus; lõhkelaengute liigid, paigaldamine

B.3.5 Plahvatusohu tõrjumine

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad

1. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisel vastavalt demineerimistöö juhi korraldustele; julgestab ja abistab lõhkeseadeldisest tuleneva plahvatusohu tõrjumisega tegelevat meeskonda; hooldab pärast sündmust varustust, arvestades tehnilisi nõudeid.
2. Abistab meeskonda lõhkeseadeldisest tuleneva CBRN-ohu tõrjumisel; valmistab ette meeskonna CBRN kaitsevarustuse, kasutab CBRN kaitsevarustust; kasutab seirevahendeid vastavalt korraldusele.

Teadmised:

- 1) plahvatuste tüübid ja parameetrid.

RECURRING COMPETENCES

B.3.6 Demineerija EOD2, tase 4 kutset läbiv kompetents

EstQF Level 4

Tegevusnäitajad

1. Arvestab oma töös demineerimisega seotud juhiseid, valdkondlikke nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt.

2. Annab isikutele abi kuni kiirabi saabumiseni või kuni nad saavad täielikumat ravi.
3. Osaleb sündmusjärgsel analüüsil. Õpib enda ja teiste kogemusest, võttes arvesse võimalikke probleeme, teavet selle kohta, mis meetodid toimivad jms.
4. Kontrollib oma töö kvaliteeti.

Part C

GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	26-02042024-1.2/5k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Maret Valner, Päästeamet Indrek Tõnson, Päästeamet Raido Taalman, Päästeamet Jaanis Otsla, Sisekaitseakadeemia päästekolledž Arno Pugonen, Päästeamet
3. Occupational qualification standard approved by:	Property and Personal Protection
4. No. of decision of Sectoral Council	30
5. Date of decision of Sectoral Council	02.04.2024
6. Occupational qualification standard valid until	01.04.2029
7. Occupational qualification standard version no.	5
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	5411 Firefighters
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	5
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	EOD technician/specialist, EstQF Level 4
Finnish:	Miinaraivaaja
Russian:	Взрывотехник
C.3 Annexes	
Lisa 1 Kutsestandardis kasutatud lühendid	
Lisa 2 Digital competences - Self-assessment grid	